

Річний звіт 2014

Головним завданням **Бюро соціальних та політичних розробок** є забезпечення принципів соціальної справедливості та сталого розвитку громад шляхом об'єднання організацій громадянського суспільства та незалежних експертів задля реформування соціальної сфери України за допомогою – розробки стратегій розвитку у всіх сферах соціальної політики; експертизи та удосконалення нормативно-правового середовища задля забезпечення ефективних реформ; вироблення спільного бачення серед організацій громадянського суспільства, які працюють в соціальній сфері.

Ми працюємо в таких напрямках –

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ ТРУДОВА ПОЛІТИКА

Впродовж 2014 року, експерти Бюро соціальних та політичних розробок разом з «Коаліцією ВІЛ-сервісних організацій», МБФ «Карітас України», «Центром громадської експертизи» та іншими НУО, в рамках діяльності Координаційно-експертної ради з питань соціальної політики Центру перспективних соціальних досліджень МСП та НАН України, розробили низку аналітичних та нормативно-правових документів.

Основними нормативно-правовими документами, розробленими та обговореними з зацікавленими сторонами стали:

- зміни до Бюджетного КУ (щодо забезпечення надання соціальних послуг), зареєстровано у ВРУ, № 1556 от 22.12.14
- зміни до Податкового КУ(щодо забезпечення надання соціальних послуг), зареєстровано у ВРУ № 155 от 22.12.14
- нова редакція ЗУ "про соціальні послуги" зареєстровано у ВРУ № 1554 от 22.12.14

Експертами Бюро було проаналізовано системні проблеми реформування соціальної сфери, зокрема системи надання соціальних послуг, в Україні:

1. Відсутність чіткого планування, та визначення потреб населення адміністративно-територіальних одиниць в соціальних послугах

Оцінка потреб населення адміністративно-територіальної одиниці в соціальних послугах вперше була проведена в 2013 році та проводилась відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Мінсоцполітики № 648 від 15.10.2012 року.

У 2013 році незалежний Аналіз отриманих результатів ([додаток 1](#)), показав, що:

- Оцінка потреб проведена частково.
- Не визначені пріоритети в області щодо потреб в соціальних послугах,
- Не враховано потенціал недержавних надавачів соціальних послуг.

На початку 2014 року Мінсоцполітики ухвалило наказ від 20.01.2014 № 28 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 7 лютого 2014 р. за № 253/25030) «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах».

Тож у 2014 році було проведено **незалежний Аналіз визначення потреб** ([додаток 2](#)), який показав, що:

- *Порядок оцінки потреб не забезпечує адекватний збір даних та їх аналіз.*
- *Визначення цільових груп, які мають право на отримання певних видів соціальних послуг є незрозумілим, та дискримінаційним.*
- *Оцінка потреб проведена частково, в більшості областей не проводився аналіз отриманих даних та не визначались основні пріоритети в послугах.*
- *Не визначені пріоритети в області щодо потреб в соціальних послугах. Керівництво більшості областей не вважає за потрібне визначати пріоритети, тому що такий аналіз є завданням Міністерства соціальної політики.*

Висновок: наявні нормативні документи не забезпечують визначення потреб та є громіздкими та не відповідають потребам реформи системи надання соціальних послуг

2. Відсутність методів визначення пріоритетів надання соціальних послуг та виділення відповідного фінансування

Визначення пріоритетів надання соціальних послуг не проводиться, тому що не має відповідних інструментів. Крім того, навіть затвердження методики визначення вартості соціальних послуг без визначення пріоритетів соціальних послуг не зможе забезпечити розробку програм надання соціальних послуг та виділення відповідного фінансування.

3. Відсутність ефективних механізмів фінансування недержавних надавачів соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів

Дуже часто Міністерство соціальної політики стає заручником розробки нормативно-правових документів, які не тільки не сприяють

реформуванню системи надання соціальних послуг, але заважають їй, впроваджуючи нові обмеження.

Наприклад, *Постановою КМУ від 29 квітня 2013 р. № 324* затверджено «Порядок здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів» який обмежує норми кількох діючих Законів України:

- *ЗУ «Про державні закупівлі», стаття 2, в якому передбачається що конкурсні процедури при закупівлі послуг за рахунок бюджетних коштів використовуються починаючи зі 100 000 грн. Порядок вводить конкурсні процедури вже до 100 000 грн;*

- *ЗУ «Про соціальні послуги», стаття 14, в якому визначається, що фінансування соціальних послуг здійснюється за рахунок державних та місцевих бюджетів. Порядок передбачає лише фінансування з місцевих бюджетів (відповідно до 91 статті Бюджетного кодексу України);*

- *ЗУ «Про соціальні послуги», в якому закріплюється рівноправність державних та недержавних суб'єктів надання соціальних послуг. Порядок використовує соціальне замовлення тільки для послуг, які не надають державні чи муніципальні надавачі соціальних послуг.*

Слід зазначити, що в значній кількості регіонів немає недержавних надавачів соціальних послуг, серед яких можливо б було провести конкурс на соціальне замовлення.

4. Відсутність прозорості статистичної звітності щодо господарчої діяльності недержавних надавачів соціальних послуг.

У 2014 році було підготовлено Аналітичний звіт «Статистика соціальних послуг: аналіз вітчизняного і міжнародного досвіду та основні рекомендації щодо її вдосконалення» [\(додаток 3\)](#).

Було визначено, що статистичні данні стосовно економічної діяльності недержавних надавачів соціальних послуг не збираються. Тому залишається в тіні економічний внесок недержавних надавачів у ВВП України. Відповідно ці данні не враховуються в планах соціально-економічного розвитку що заважає визначенню необхідного фінансування цієї сфери.

Фахівці Бюро спільно з ВБФ «Коаліція ВІЛ-сервісних організацій» запропонували НУО, що надають соціальні послуги, [покровову інструкцію](#) та [пакет нормативно-правових документів](#), що забезпечують врахування послуг, які НУО надають певним соціальним групам, в загальні потреби в соціальних послугах на рівні області чи міста.

За ініціативою Бюро соціальних та політичних розробок, на замовлення Координаційно-експертної ради з питань соціальної політики, за підтримки МБФ «Карітас України», Центр перспективних соціальних досліджень Мінсоцполітики та НАН України провів фінансово-економічні розрахунки стосовно можливості підвищення прожиткового мінімуму та одночасного скасування пільг населенню з метою визначення їх впливу на окремі соціальні виплати населенню.

Були підготовані Комплексні пропозиції з питань реформування соціальної сфери (спільно з МБФ «Карітас України», «Українською федерацією убезпечення», ВБФ «Коаліцією ВІЛ-сервісних організацій», 5 групою «соціальний діалог та справедливість» Форуму громадянського суспільства східного партнерства, «Всеукраїнським Альянсом профспілок»). Комплексні пропозиції були направлені Прем'єр-міністру України Арсенію Яценюку.

Була розроблена низка пропозицій до «Плану першочергових дій у сфері державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства та впровадження демократії участі».

Було розроблено та розпочато імплементацію Плану перехідного періоду для забезпечення фінансування з місцевих бюджетів соціальних послуг, які передбачені «Загальнодержавною цільовою соціальною програмою протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки» з 2017 року, після закінчення грантів Глобального фонду.

Питання щодо реалізації Плану перехідного періоду внесено на розгляд Національної Ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу.

Спільно з **Європейським економічним і соціальним комітетом та Форумом громадянського суспільства Східного партнерства** було проведено моніторинг соціального діалогу в країнах Східного партнерства, що підписують Угоду про Асоціацію з ЄС. В рамках моніторингу відбулася низка навчальних візитів для вивчення принципів соціального діалогу в країнах учасницях – Грузії та Молдові, а також в у Литві та Латвії. За підсумками моніторингу було опубліковано **Аналітичну записку щодо реформування соціального діалогу в Україні, Молдові та Грузії**, якою передбачено:

1. *Провести аудит нормативно-правової бази, що регламентує всі аспекти участі партнерів соціального діалогу в реалізації*

соціально-економічної політики в Україні На підставі аудиту розробити **«Зелену книгу реформ соціального діалогу в Україні»**;

2. Залучити до обговорення та європейської моделі соціального діалогу та подальшого впровадження усі зацікавлені сторони: профспілки, роботодавців, організації громадянського суспільства, державні органи та депутатів Верховної Ради України;

3. Підписати окремі Декларації про рівність прав профспілок усіма профспілковими об'єднаннями, що бажають брати участь у соціальному діалозі у складі профспілкової сторони, та про рівність прав організацій роботодавців та громадських об'єднань підприємців-роботодавців, що бажають брати участь у соціальному діалозі у складі сторони роботодавців передбаченої положеннями їх статутами;

4. Відповідно до підписаної Декларації - сформувати нову профспілкову сторону та сторону роботодавців, які забезпечать відкликання своїх представників у правліннях та наглядових радах фондів соціального страхування, винних у здійсненні корупційних схем із коштами соціальних фондів. А вже нова профспілкова сторона делегує своїх представників у Фонди соціального страхування;

5. Провести реформу системи соціального страхування.

ФІНАНСИ

Загальний річний дохід організації склав **140 778 гривень** в рамках програми підтримки **Secretariat of Eastern Partnership Civil society forum**

Бюро соціальних та політичних розробок провело більше **30 заходів**:
4 засідання **Робочої групи «Соціально-трудова політика та соціальний діалог»** Форуму громадянського суспільства Східного партнерства
11 засідань **Координаційно-експертної ради з питань соціальної політики** ЦПД МСП та НАНУ, а також групи «Соціальна реформа» Реанімаційного пакету реформ
3 круглих столи з питань соціального діалогу, соціальних послуг та соціального забезпечення
14 громадських обговорень нормативно-правових актів та законопроектів

Представники **Бюро соціальних та політичних розробок** взяли участь у створенні наступних громадських ініціатив:

Платформа громадянського суспільства Україна-ЄС

Штаб соціальних реформ Майдану